

PROTROMBIINI AEG PLASMAS

Lühend	P-PT-INR
Mõiste	Sõeluuring sekundaarse hemostaasi välise ja ühise tee hindamiseks. Protrombiinikompleksi faktorid (VII, V, X, II) sünteesitakse maksas koensüüm vitamiin K osalusel. Vitamiin K puudusel moodustuvad maksas nende faktorite funktsionaalselt mittetäisväärtuslikud eelastmed, nn. vitamiin K puudusest tingitud valgud ehk PIVKA (<i>Proteins induced by vitamin K absence</i>).
Näidustused	▪ suukaudse antikoagulantravi vitamiin K antagonistidega toime hindamine ▪ veritsuste põhjuste väljaselgitamine ▪ maksa sünteesivõime hindamine
Proovivõtu vahendid	Naatriumtsitraadiga (9NC) katsuti NB! Katsuti peab olema verega täitunud katsutil oleva märgini.
Materjali säilivus ja transport	Veri transportida laborisse toatemperatuuril. Veri: 15–25 °C 24 tundi (avamata, tsentrifuugimata katsutis) Plasma: 15–25 °C 24 tundi, -20 °C 2 nädalat
Teostamise aeg ja koht	Ööpäev läbi, hematoloogia labor, Ravi 18
Meetod	Fotomeetria (Quick meetod) Protrombiini aega mõõdetakse sekundites ning tulemused väljendatakse protrombiini aktiivsuse protsendina normist (PT%) ja INR-ina (International Normalised Ratio). INR on PT standardiseeritud väljendusviis, mis on korrigeeritud tromboplastiini tundlikkuse rahvusvahelise indeksiga ISI (<i>International Sensitivity Index</i>). ISI on kalibratsioonikonstant referentstromboplastiini suhtes. INR võimaldab muuta võrreldavaks eri laborites eri tromboplastiinidega tehtavate uuringute tulemused. Varfariini terapeutilised vahemikud on väljendatud INR-ina.
Referentsvahemikud	Referentsvahemikud sõltuvad vanusest: INR: >18 a: 0,80-1,20 PT%: >18 a: 70-130%
Ealised referentsväärtused on leitavad siin	
Kriitilised väärtused	INR > 5
Tõlgendus	INR↑ ▪ Varfariin-ravi: terapeutiline vahemik INR 2-3 (3,5) ▪ antikoagulantravi: hepariinid, OSAK-id, hirudiin (kaaniravi) ▪ vitamiin K defitsiit/imendumishäired (haavandiline koliit, äge enterokoliit, malabsorptsioonisündroom) ▪ raske maksakahjustus ▪ lahjenduskoagulopaatiaad, massiivne vereülekanne ▪ hüübimisfaktorite inhibiitorid, hüübimisfaktorite pärilik või omandatud defitsiit (FVII, V, X, II) ▪ afibrinogeneemia, düsfibrinogeneemia ▪ DIK INR↓ ▪ ravimid (vitamiin K, anaboolsed steroidid, barbituraadid, peroraalsed kontratseptiivikumid jt) Segavad tegurid: katsuti vale täitumine verega, hemolüüs, lipeemia, ikterus, hüübed, hepariin >0,6 IU/ml
Hinnakirja koodid	66302
Kirjandus	1. Fischbach FT, Dunning MB (2015) A manual of laboratory diagnostic tests, 9th Edition, Lippincott Williams & Wilkins; 2. Kasutusjuhend: Thromborel S, Siemens, R12/2024-04 3. Practical-Haemostasis.com; A Practical Guide to Haemostasis,

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

	4. CLSI H21-A5 Collection, Transport, and Processing of Blood Specimens for Testing Plasma-Based Coagulation Assays and Molecular Hemostasis Assays; Approved Guideline-Fifth Edition
Koostajad	Natalja Juhanson, Ellind Lind